

SPIS TREŚCI

Wstęp	11
Część pierwsza: ADAPTACJA PRORODZWOJOWA – W POSZUKIWANIU SENSU, ZNACZEŃ I UWARUNKOWAŃ	
1. Adaptacja jako forma rozwoju jednostki	21
Wprowadzenie	21
1.1. Adaptacja jako kategoria interdyscyplinarna	22
1.2. Mechanizm adaptacji prorodzwojowej i jego uwarunkowania	35
1.3. Neurokognitywne podstawy adaptacji prorodzwojowej	45
2. Adaptacja w biegu życia jednostki	55
Wprowadzenie	55
2.1. Zmiana źródłem rozwoju człowieka	56
2.2. Subiektywny charakter zmiany rozwojowej	61
2.3. Adaptacja poprzez kryzysy normatywne	64
2.4. Adaptacja rozwojowa poprzez zadania życiowe	73
3. Edukacja zintegrowana wobec wyzwań edukacji przedmiotowej	78
Wprowadzenie	78
3.1. Adaptacja podmiotowa jako cel edukacji	79
3.2. Wyzwania edukacji przedmiotowej	82
3.3. Uwarunkowania adaptacji do roli ucznia klasy czwartej	87
3.3.1. Uprzednie doświadczenia adaptacyjne a pełnienie roli ucznia klasy czwartej	89
3.3.2. Ideologie edukacyjne nauczycieli a doświadczenia adaptacyjne czwartoklasistów	94
3.3.3. Rola nauczycieli w adaptacji uczniów do edukacji przedmiotowej	103
3.3.4. Znaczenie rodziny dla adaptacji szkolnej dziecka	112
4. Znaczenie przestrzeni edukacyjnej dla procesu adaptacji szkolnej uczniów	116
Wprowadzenie	116
4.1. Jakość polskiej edukacji w krytycznym oglądzie	117

4.2. Znaczenie społecznej i materialnej przestrzeni edukacyjnej w procesie adaptacji szkolnej	122
4.2.1. Wartość otoczenia fizycznego	123
4.2.2. Wartość wsparcia społecznego w procesie adaptacji szkolnej	127
4.3. Neurokognitywne uwarunkowania przestrzeni edukacyjnej. Możliwości podtrzymywania i wzbogacania zdolności adaptacyjnych dzieci poprzez oddziaływanie na mózg	134
 Część druga: ADAPTACJA SZKOLNA CZWARTOKLASISTÓW – PERSPEKTYWA EMPIRYCZNA	
1. Metodologiczne podstawy badań własnych	147
2. Strategie kształcenia preferowane przez nauczycieli edukacji zintegrowanej w świetle doświadczeń trzecioklasistów	160
Wprowadzenie	160
2.1. Nauczyciel jako kreator doświadczeń szkolnych dzieci rozwijających ich gotowość do przekroczenia progu edukacji przedmiotowej	168
2.2. Funkcjonowanie nauczycieli edukacji zintegrowanej w zakresie organizacji procesu kształcenia	184
2.3. Model oceniania uczniów preferowany przez nauczycieli edukacji zintegrowanej	197
2.4. Nauczyciel jako organizator doświadczeń trzecioklasistów w zakresie poczucia podmiotowości	206
Podsumowanie	211
3. Obraz dziecka gotowego do roli ucznia klasy czwartej w kontekście edukacyjnych uwarunkowań	215
Wprowadzenie	215
3.1. Portret dziecka dojrzałego do roli czwartoklasisty w opiniach nauczycieli ...	218
3.2. Czynniki warunkujące adaptację szkolną czwartoklasistów	220
3.3. Trudności adaptacyjne uczniów klasy czwartej w opiniach nauczycieli i formy nauczycielskiego wsparcia	225
Podsumowanie	233
4. Codziennność edukacyjna z perspektywy doświadczeń adaptacyjnych czwartoklasistów	236
Wprowadzenie	236
4.1. Trudności adaptacyjne czwartoklasistów nieaktywizowanych w edukacji zintegrowanej w kontekście ich szkolnych źródeł	238
4.2. Trudności adaptacyjne czwartoklasistów przeciętnie aktywizowanych na etapie edukacji zintegrowanej	245
4.3. Trudności adaptacyjne czwartoklasistów w wysokim stopniu aktywizowanych w edukacji zintegrowanej	256
Podsumowanie	264

5. Uczniowskie strategie radzenia sobie z trudnościami adaptacyjnymi	266
Wprowadzenie	266
5.1. Strategie adaptacyjne czwartoklasistów nieaktywizowanych w edukacji zintegrowanej	268
5.2. Strategie adaptacyjne czwartoklasistów przeciętnie aktywizowanych w edukacji zintegrowanej	273
5.3. Strategie adaptacyjne czwartoklasistów w wysokim stopniu aktywizowanych na etapie edukacji zintegrowanej	278
Podsumowanie	285
6. Psychospołeczne funkcjonowanie dzieci na starcie edukacji przedmiotowej. Kierunki zmian w zakresie samooceny i samopoczucia	290
Wprowadzenie	290
6.1. Dynamika samooceny uczniów na drugim progu edukacyjnym	291
6.1.1. Kierunki zmian samooceny uczniów nieaktywizowanych na etapie edukacji wczesnoszkolnej	292
6.1.2. Kierunki zmian samooceny uczniów przeciętnie aktywizowanych w edukacji zintegrowanej	295
6.1.3. Kierunki zmian samooceny uczniów w wysokim stopniu aktywizowanych na etapie edukacji zintegrowanej	299
6.2. Kierunki zmian w samopoczuciu uczniów po przekroczeniu progu edukacji przedmiotowej	303
6.2.1. Kierunki zmian samopoczucia uczniów nieaktywizowanych w edukacji zintegrowanej	304
6.2.2. Kierunki zmian samopoczucia uczniów przeciętnie aktywizowanych w edukacji zintegrowanej	307
6.2.3. Kierunki zmian samopoczucia uczniów w wysokim stopniu aktywizowanych na etapie edukacji zintegrowanej	309
Podsumowanie	314
Wnioski i rekomendacje	316
Wnioski	316
Rekomendacje	322
Bibliografia	342
The pupil's transition from primary to secondary education. Theoretical-empirical study (Summary)	358